

Aan het College van B & W
van de Gemeente Edam- Volendam

Onderwerp:
Officiële naamgeving "Frits Veldhuizen Brug"
Plaatsing paneel met informatie over Frits Veldhuizen

Volendam, 12 maart 2020.

Geacht College,

Aan de Edammerweg in Volendam is momenteel op nummer 8 de lingeriewinkel 'Dream Style' gevestigd, maar aan dit gebouw zit een veel langere geschiedenis. Vóór het jaar 1899 was het pand in gebruik van Lauw Stroek als zoutkeet en ansjovis-inleggerij.

In 1899 vestigde Frits Veldhuizen zich vanuit het Zeeuwse Hansweert in dit pand en begon er een zeilenmakerij en een handel in scheepsbehoeften. Het viel hem natuurlijk op, dat de toeristen die Volendam bezochten allemaal bij hem langs kwamen om de dijk en de haven te bereiken. Halverwege de Edammerweg was de aankomstplaats van de trekschuit vanuit Edam en na de komst van de stoomtram aan de Spoorbuurt liepen de bezoekers via de brug vanaf de Stationsstraat als het ware rechtstreeks het pand van Frits Veldhuizen binnen. Deze brug, die de verbinding vormt tussen de Stationsstraat en de Edammerweg, werd vanaf kort na de aanleg tot nu nog steeds in de volksmond naar Frits Veldhuizen genoemd: 'Frits ze Brèig', of 'Frits ze Brèigetje'.

Frits moet hebben gedacht, dat die mensen bij aankomst in Volendam graag iets zouden willen drinken en sommigen zouden misschien een slaapplek willen. Nu liepen ze door naar de koffiehuisen aan de dijk en ze sliepen in Hotel Spaander. Frits Veldhuizen besloot om zijn zeilenmakerij te beëindigen en zijn pand om te bouwen tot Pension, niet veel later Café-Pension en Pension Restaurant. Daarbij moet hij het voorbeeld voor ogen hebben gehad van Hotel Spaander aan de dijk, van Leendert Spaander, met wie Frits overigens een vriendschappelijke relatie onderhield.

In de twee nog bestaande gastenboeken van het Pension Veldhuizen staan vele namen geschreven van bezoekers. Daaronder is een groot aantal kunstenaars, uit binnen- en buitenland, die in de gastenboeken naast hun naam of hun handtekening vaak ook een fraai, soms betekenisvol tekeningetje hebben achtergelaten.

Al snel na zijn komst in 1899 heeft Frits Veldhuizen zich gemakkelijk een plaats verworven binnen de Volendamse gemeenschap. Hij heeft voor Volendam grote verdiensten en ook voor veel individuele inwoners een grote betekenis gehad. In dat verband zouden we het volgende kunnen noemen:

Net als na de komst van Hotel Spaander trok ook Pension Veldhuizen kleine zelfstandigen aan, zoals een bakker, een groentenman en ook handwerklieden.

Daarmee zorgde hij tegelijkertijd indirect voor het aantrekken van werkgelegenheid voor eigen inwoners.

Dat was ook het geval in zijn eigen Café-Pension, waar in de loop der jaren vele jonge Volendammer meiden hebben gewerkt, zowel in de huishouding als in de bediening.

In het Café-Pension werd gelegenheid gegeven om bruiloften en kermissen te vieren.

Als café-baas vervul je sowieso een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie binnen een gemeenschap.

Het is bekend, dat Volendammer katholieke (!) neomisten, na hun inwijding als priester, van Frits Veldhuizen een envelop met daarin een geldbedrag ontvingen. (Frits Veldhuizen was van huis uit niet katholiek; zijn vader was zelfs dominee !)

Na de Tweede Wereldoorlog heeft hij berooide kunstenaars geholpen met eten en ook goederen.

Na de aanleg van de Afsluitdijk ging het ernaar uitzien, dat er voor de jonge Volendammer vissersknechten geen werk in de visserij meer zou zijn op de Zuiderzee en later het IJsselmeer. Samen met hotelbaas Leendert Spaander en bovenmeester Berend Demmer richtte Frits Veldhuizen de Visserijschool op. De jonge, ook sommige oudere vissersknechten, werden opgeleid voor een baan in de binnenvaart. Met zijn zeilenmakersachtergrond leerde Frits Veldhuizen zijn 'leerlingen' het splitsen van touw en het aanleggen van knopen, zoals die in de binnenvaart gebruikt werden.

Frits gaf zijn zoon [REDACTED] ³ gelegenheid om bij de pas opgerichte Volendammer voetbalvereniging Victoria, later omgedoopt tot R.K.S.V. Volendam, de belangrijke functie van secretaris te vervullen.

Na het overlijden van Frits Veldhuizen op 17 september 1948 zijn er nog wel pogingen gedaan om het pand als Café en Pension te behouden, maar in de loop van de 50-er jaren van de vorige eeuw is daar een eind aan gekomen. Vanaf toen heeft het pand dienst gedaan als galanterie-winkel. De toenmalige eigenaren hielden er ook een B & B; de kamers boven waren daarvoor nog geschikt. Sinds een aantal jaren is er de linteriewinkel 'Dream Style' gevestigd.

Welnu, na alle verdiensten die Pensionhouder Frits Veldhuizen heeft gehad voor de Volendammer gemeenschap in het algemeen en voor individuele bewoners in het bijzonder wil het bestuur van de Stichting 'Artist Kom Binne' zich inzetten om het volgende te bereiken:

Een officiële naamgeving voor de brug vóór het voormalige Pension van Frits Veldhuizen, de brug die de verbinding vormt tussen Stationsstraat en Edammerweg. Deze zou dan moeten luiden als volgt: "Frits Veldhuizen Brug".
Een informatiepaneel in de directe omgeving van deze brug met de verklaring van deze naamgeving.

Het zou geweldig goed uitkomen, wanneer dit project gerealiseerd zou zijn vóór de maand oktober 2020, de maand van de Euro-art manifestatie in Volendam.

Het Bestuur van de Stichting Artist Kom Binne

Namens deze:

[REDACTED] 11 J
[REDACTED] 11 J
[REDACTED] 11 J

Contactgegevens:

adres: [REDACTED] 3 J
[REDACTED] 3 J
[REDACTED] 3 J
telefoon: [REDACTED] 5 J
email: [REDACTED] 4 J @ziggo.nl

Portretfoto van zeilenmaker/pensionhouder Frits Veldhuizen

Borstbeeld van Frits Veldhuizen in het Volendams Museum, gemaakt door de Belgische kunstenaar Albert Termote. Termote logeerde enige tijd in Pension Veldhuizen en heeft dankzij de hulp van Frits Veldhuizen een tijdje met zijn vrouw en zoon zelfstandig kunnen wonen in een woning aan de Berend Demmerstraat.

Een schilderij van de Duitse kunstschilder Franz Türcke, gemaakt begin 1900. De woningen aan de Spoorbuurt en de Calcoengracht zijn er nog niet. We kijken aan tegen de Edammerweg met links van het midden, met de rechthoekige gevel en de witte lijst bovenaan, het pand van Frits Veldhuizen. Er is nog geen brug. Het schilderij is te bewonderen in het Tandheelkundig Centrum aan de Sportlaan in Volendam.

Links de Calcoengracht, rechts de Edammerweg en in het midden 'Frits ze Brèig' die de verbinding vormt. Aan de gevel van het pand van Frits Veldhuizen staat dan nog vermeld, dat daar een 'zeilmakerij en handel in scheepsbehoeften' gevestigd is.

Aan de rechterkant de Edammerweg met in het midden het rechthoekige pand van Frits Veldhuizen. De foto is genomen kort na de Watersnood in Volendam. Die vond plaats in de nacht van 13 op 14 januari 1916. Frits Veldhuizen was toen al overgeschakeld van zeilenmaker naar pensionhouder.

Twee meisjes in Volendammer dracht lopen over 'Frits ze Brèig', of ook wel 'Frits ze Brèigetje', zoals het in de volksmond wordt genoemd. Links het Pension Restaurant van Frits Veldhuizen aan de Edammerweg 8. Op het terras zit een gast.

De Edammerweg met in het midden het pand met de rechthoekige gevel van pensionhouder Frits Veldhuizen. In het midden de brug die naar hem genoemd is; 'Frits ze Brèig'. Zo te zien is het maandag, traditioneel de wasdag.

'Frits ze Brèig', of 'Frits ze Brèigetje', zoals het in de volksmond wordt genoemd, gezien vanaf het voormalige pension aan de Edammerweg. We hebben via de Stationsstraat uitzicht op het Europaplein. De foto is van maart 2020.

'Frits ze Brèig', of 'Frits ze Brèigetje', zoals het in de volksmond wordt genoemd, gezien vanaf de Stationsstraat. Achter de rechterstaander herkennen we het voormalige pension van Frits Veldhuizen. De foto is van maart 2020.

'Frits ze Brèig', of 'Frits ze Brèigetje', zoals het in de volksmond wordt genoemd, gezien vanaf de hoek van de Calcoengracht. Achter de beide staanders het voormalige pension van Frits Veldhuizen. De foto is van maart 2020.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

3 Adres

4 Mailadres

5 Telefoonnummer

11 Deskundige